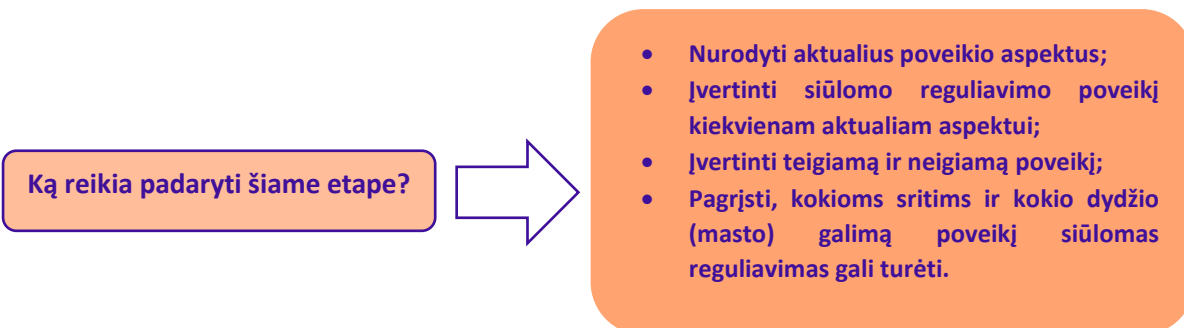

Poveikio aspektai (poveikis atskiroms sritims)

Poveikio vertinimo pažymos formoje (2 priedas) septintojo poveikio vertinimo etapo pavadinimas „Apibendrinti poveikio vertinimo rezultatai“ nėra visiškai tikslus, nes šiame etape turi būti pateikiami ne apibendrinti rezultatai, o įvertinamas jau anksčiau minėtas poveikis tam tikriems aspektams (sritims).

Pažymos formoje nurodyti septyni galimi poveikio vertinimo aspektai:

- valstybės finansams;
- inovacijoms;
- konkurencijai;
- verslo sąlygoms;
- regionų plėtrai;
- užimtumui;
- valstybės institucinei sandarai.

Tačiau pateiktas sąrašas nereiškia, kad, atliekant kiekvieną poveikio vertinimą, turi būti įvertinti visi išvardinti aspektai. Poveikio vertinimo rengėjai turėtų patys nuspręsti, kurie poveikio aspektai gali būti svarbūs konkrečiu atveju, įskaitant ir kitus, į sąrašą neįtrauktus, aspektus, ir juos įvertinti.

Atliekant šią užduotį, rekomenduojama naudotis Vyriausybės patvirtintos Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 1 priedu¹, kuriame pateikti orientacinių klausimų sąrašai, galintys padėti įvertinti poveikį atskiriems aspektams.

Vertinant poveikį tam tikriems aspektams (kaip ir poveikį tikslinėms grupėms), rekomenduojama taikyti kiekybinius analizės metodus, ypač kai turimi duomenys ir planuojamos teisėkūros iniciatyvos specifika leidžia tą padaryti (pavyzdžiui, kiekybiškai turėtų būti įvertinamas poveikis valstybės ir savivaldybių biudžetams).

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.205970/asr>

Poveikio tam tikriems aspektams (sritims) pavyzdžiai:

- Poveikis valstybės finansams:
  - teigiamas poveikis, neliks poreikio ateityje skirti biudžeto lėšas bankrutuojančių įmonių atliekoms sutvarkyti;
  - lėšų poreikis 1 500 neįgalių asmenų asmeninei pagalbai metams siektų 12,6 mln. eurų; numačius, kad kiekvienas neįgalus asmuo savo lėšomis dengtų 20 procentų asmeninės pagalbos teikimo išlaidų, lėšų poreikis būtų 10 mln. Eur;
  - sveikatos duomenų pakartotinio naudojimo platformai sukurti preliminariai gali reikėti 5 mln. Eurų.
- Poveikis inovacijoms:
  - atsirastų galimybė kurti novatoriškus produktus ir paslaugas, paremtus pakartotiniu sveikatos duomenų panaudojimu;
  - numatoma teigiama įtaka ekoinovacijoms, nes bus sudaromos sąlygos (teisinio reglamentavimo, finansavimo) greitesniam perėjimui prie žiedinės ekonomikos.
- Poveikis konkurencijai:
  - bus suvienodintos konkurencijos sąlygos visoms atliekas tvarkančioms įmonėms;
  - kai kurioms įmonėms, ypač gamintojams, gali būti sunku prisitaikyti prie naujų reikalavimų ir pertvarkyti gamybos procesus, technologijas, todėl gali šiek tiek sumažėti rinkos dalyvių skaičius.
- Poveikis verslo sąlygoms:
  - įmonėms sumažės administracinė našta vidutiniškai po 11 tūkst. eurų per metus.
- Poveikis valstybės institucinei sandarai: vieno langelio principu veikiančios institucijos funkcijų perdavimas kitai kompetentingai institucijai (Lietuvos statistikos departamentui) leistų užtikrinti sveikatos duomenų surinkimą ir teikimą pakartotiniam naudojimui.
- Poveikis reguliuojamai sričiai:
  - patikslintas teisinis reguliavimas leis užtikrinti tinkamą ir savalaikį atliekų sutvarkymą ir jo finansavimą įmonės bankroto ar kitais atvejais, kai įmonės veikla nutraukiama.

Poveikio vertinimo rezultatus apibendrinantis teiginys „neigiamo poveikio nenumatoma“ dažnai matomas lydimuosiuose dokumentuose, kurie kartu su teisės aktų projektais teikiami Vyriausybei. Tokiu abstrakčiu teiginiu paprastai bandoma prisidengti, pateisinant neatliktą arba paviršutiniškai atliktą poveikio vertinimą. Kaip rodo praktinė patirtis, bet koks sprendimas turi tiek teigiamų, tiek ir neigiamų pasekmių, todėl ši frazė paprastai neatspindi realios situacijos ir laikytina klaidinančia.